

COVID-19 pasekmių psichikos sveikatai mažinimas

Vertinimas (ne auditas)

Paskelbta: 2021 07 12

[VISA ATASKAITA \(LT\)](#)

[SANTRAUKA \(EN\)](#)

Ką mes įvertinome ir kodėl

Siekdami įvertinti veiksmų, kurių imamasi ilgalaikėms neigiamoms COVID-19 pandemijos pasekmėms mažinti, planavimą ir vykdymą bei psichikos sveikatos paslaugų prieinamumą, atlikome COVID-19 pasekmių psichikos sveikatai mažinimo priemonių vertinimą.

Ką mes nustatėme

COVID-19 pandemijos metu paslaugų prieinamumas pas gydytoją suaugusiųjų psichiatrą ir medicinos psichologą reikšmingai nepakito, tačiau ilgiau nei 7 kalendorines dienas teko laukti 23 % medicinos psichologų ir 33 % gydytojų suaugusiųjų psichiatrų paslaugų. Pas gydytoją vaikų ir paauglių psichiatrą paslaugų prieinamumas per pandemiją pablogėjo 23 %. Apklausoje rezultatai parodė, kad 65,7 % respondentų niekas neinformavo apie psichologinę pagalbą pandemijos laikotarpiu; 55 % apklaustųjų gyventojų nežino, kad nemokamas psichologų teikiamas paslaugas gali gauti Psichikos sveikatos centre, o 69 % – savivaldybės visuomenės sveikatos biure.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pradėjo įgyvendinti COVID-19 pandemijos pasekmių psichikos sveikatai mažinimo priemones. Buvo patvirtintas planas, tačiau nebuvo nustatytos didžiausios rizikos asmenų grupės ir ne visoms priemonėms suplanuota lėšų. 2020 m. buvo įgyvendinta 56 % plano priemonių. Kadangi jame nebuvo nustatytų priemonių veiksmingumo vertinimo kriterijų, įgyvendintų priemonių poveikis nebuvo matuojamas. Mūsų vertinimo metu planas buvo patobulintas, tačiau trūko didesnės imties priemonių vaikams ir jaunimui ir tikslesnio skiriamų lėšų planavimo. 2021 m. atnaujintame plane įgyvendinimo vertinimo kriterijai numatyti, tačiau rodikliai orientuoti į priemonių įgyvendinimo proceso matavimą, o ne rezultatą, todėl nebus galima nustatyti, ar vykdytos priemonės buvo veiksmingos.

Ne visos 2020 m. suplanuotos priemonės buvo įgyvendintos, būtent:

- išplėtus psichologų paslaugų įtraukimą į PSDF lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašą, psichologų, dirbančių psichikos sveikatos centruose, skaičius nepadidėjo;
- sustabdžius šios priemonės įgyvendinimą nebuvo plėtojamos psichosocialinės reabilitacijos paslaugos;
- psichologinės pagalbos prieinamumo asmens sveikatos priežiūros specialistams plėtojimas buvo nukeltas į 2021 m.

Kokias išvadas padarėme

COVID-19 pandemijos metu psichikos sveikatos paslaugų laukimo eilės pas suaugusiųjų psichiatrą ir medicinos psichologą liko tokios pačios, o pas vaikų ir paauglių psichiatrą sumažėjo 23 %. Gyventojų informavimui apie paslaugų prieinamumą skiriama per mažai dėmesio.

COVID-19 pandemijos pasekmių psichikos sveikatai mažinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas tobulintini.